

**Társadalmon belül vagy kívül?
A hippy-mozgalom értékvilága**

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

Évfolyam: 11. évfolyam

Programcsomag:
Toleranciára nevelés

A modul szerzője: Maksa Katalin

Címlapkép: szkc211_02_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A generációk közötti értékkonfliktusok megértése, az ifjúsági szubkultúrák változásainak megtapasztalása
A modul témái, tartalma	<p>Témák: Identitás: barátság, párkapcsolat, közösség, viselkedés; kapcsolatok: együttműködés, szolidaritás; konfliktus: értékek ütközése, szembefordulás a hatalommal, háború; életmód: életérzés, szabadság; kultúrák: szubkultúrák, generációk; erkölcs és jog: normák, törvények, lelkiismeret, döntés</p> <p>Tartalom: A <i>Hair</i> című film tanulásaiból kiindulva tapasztalhatják meg a tanulók a különböző életfelfogások, generációk közötti értékkonfliktusokat. Alkalmuk van különbséget tenni a feloldhatatlan és enyhíthető, illetve megegyezéssel áthidaló értékkonfliktusok között.</p>
Megelőző tapasztalat	Értékkonfliktusokkal, boldogságkereséssel foglalkozó modulok
Ajánlott továbbhaladási irány	<i>Értékkonfliktusok</i> című modul
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Önismerettel összefüggő kompetenciák: autonómia, identitás Önszabályozás: felelősségvállalás, bizalom, tolerancia A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: problémaazonosítás, kritikai gondolkodás Társas kompetenciák: együttműködés, konfliktuskezelés</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A NAT-hoz: Ember és társadalom (társadalmi ismeretek, emberismeret, történelem), Művészetek (mozgókép-kultúra és médiaismeret)</p> <p>Tantárgyakhoz: történelem, társadalomismeret, osztályfőnöki óra</p> <p>Modulokhoz: Értékkonfliktusok (szkc211_03), „És akkor egymásnak estünk...” (szkb209_02), Elfogadásunk határai (szka210_44)</p>
Támogató rendszer	<p>Allen Ginsberg: <i>A leples bitang</i>. Európa Könyvkiadó. Budapest, 1984 Göbolyös N. László: <i>Hatvannyolc</i>. Lezli-Karel. Budapest, 1998 Thomas Gordon: T.E.T. Gondolat. Budapest, 1989 Barry Miles: <i>Hippik</i>. Jászöveg Műhely Kiadó. Budapest, 2005 <i>Hair</i>. Rendező: Milos Forman, 1979 <i>88 és fél híres film</i>. Móra Könyvkiadó. Budapest, 1996</p>

Módszertani ajánlás

Bevezető gondolatok

A modul tevékenységei a hippy-mozgalom értékvilágának megismerését, az ezek ellentmondásaival való szembesülést szolgálják. Bizonyítást nyer, hogy akadnak olyan időszakok, amikor az egyetemes értékek képviselete (pl. az erőszakellenesség, a szolidaritás) a társadalomból való kivonulás révén nyilvánulhat meg a leginkább egyértelműen. Ugyanakkor feszültség léphet fel az egyéni célok és a hagyományosan elfogadott társadalmi normák között. A hippy-mozgalom lázadása a film ábrázolásában sok pontján rokonszenves, és szembeállítva a militáns állami politikával, a fiatalok csataterén történő gátlástalan feláldozásával, erkölcsi szempontból fölé emelkedik a hagyományos és hazug polgári világnak. A diákoknak azonban meg kell érteniük, hogy a szereplők iránti rokonszenv ellenére sem lehet elfogadni és helyeselni a néhány évtizeddel korábbi ifjúsági szubkultúra néhány olyan lényeges elemét, mint a korlátlan szexuális szabadság (a promiszkuitás) és a drogfogyasztás.

A *Hair* című Forman-film általában megérinti a fiatalokat, közvetítésével érthetővé válhat nem csupán a 60-as évek Amerikája, hanem általában a generációk közötti feszültség, a fiatalok lázadási hajlandósága, amely különböző formában és változó konkrét tartalommal azóta is jelen van az életünkben.

A film szereplői között olykor feloldhatatlan értékkonfliktusok feszülnek. A legkibékíthetlenebb Bergerék csapata és a Sheila szüleinek társasága között húzódik. De Sheila és Steve, Claude és a hippik, a színes bőrű Hud és a felesége vagy Berger és a szülei, sőt az apa és az anya között is érzékelhetők vitás helyzetek. A hippik csapata is meglehetősen differenciált. Berger, Jeannie vagy Hud különböző közegekből érkeztek, eltérők a személyes tulajdonságaik, és csupán a pillanatnyi helyzet kovácsolja őket homogén csoporttá.

Az értékkonfliktusok megértéséhez, a feloldhatóságuk, illetve feloldhatatlanságuk megítéléséhez sokat segíthet, ha a megismert konkrét szereplők közvetítésével sikerül megragadni, azonosítani a problémákat.

Javaslatok a feldolgozáshoz

A modul feldolgozásához két változatot javasolunk. A **B** variáció megvalósítása a kreatív, drámajátékban jártas tanulócsoporthoz ajánlott. A témára történő ráhangolás az **A** variációban a hippy-mozgalomról szóló tudnivalókat tartalmazza, a **B** variáció a Ginsberg-versek felidézésével és kivetített képekkel a beatnemzedék világának hangulatát érzékelteti.

A modulban biztosított időkeret a film megtekintését nem tartalmazza.

A tanulók már a film megnézése előtt megkapják a szempontokat. A feldolgozás a spontán reflexiókkal indul, ezután kerül sor a közös megbeszélésre a tanár irányításával. A véleménykülönbségek és az értékkonfliktusok felismerését segíti az a feladat, amikor csoportonként 3-3 szereplő értékvilágának közös és eltérő vonásait kell feltérképezni. Az ezt követő tárlatátogatás az áttekintést és a problémák továbbgondolását, valamint az értékkonfliktusok megjelenítését készíti elő.

Az egyes szereplők helyébe történő behelyezkedés rendkívül fontos a problémák lényegének megértéséhez. A **B** variációban a szempontváltás szituációs játék segítségével mélyülhet el.

A záró szakaszban az egyes szereplőkhöz való viszonyulás emel be értékelő elemeket a foglalkozásba. A házi feladat a téma továbbgondolását és a témáról való további beszélgetés megalapozását szolgálja.

A modulok mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Hárs György Péter a *Hair* című filmről

P2 – Kérdések a *Hair* című film elemzéséhez – a lehetséges válaszok

Diákmellékletek

D1 – Szövegek a hippie mozgalomról – csoportonként 1-1 példány a megfelelő szövegből (d2)

D2 – Fotók a hippie mozgalomról – csoportonként 1-1 példány a megfelelő szövegből (d2)

D3 – Válogatás Allen Ginsberg verseiből – egy-egy példány a versek előadóinak (d2)

D4 – Kérdések a *Hair* című film elemzéséhez – csoportonként 1 példány, de ha van mód másolni, minden tanuló kaphat (d2)

D5 – Feladatlapok – minden csoportnak egy példány a saját feladatából (d2)

D6 – Névkártyák – 10 szereplő nevével; 1 példány (d2)